

INTERNE MEMO

Bestemd voor : Gemeenteraad
Van : College b en w
Betreft : Behoeftte aan fasering diverse projecten
Datum : 10 november 2020

INLEIDING

In 2017 is door het ambtelijk management van Diemen met ons college gesproken over de grote bestuurlijke ambities wat betreft projecten op het gebied van (gebieds)ontwikkeling, bebouwing, beheer en visievorming binnen het fysieke domein, in relatie tot de effecten die dit heeft voor de gehele ambtelijke organisatie (Groei van Diemen). Wij hebben er in samenspraak met uw raad (via de begroting) voor gekozen om niet te schrappen in de ambities, maar om hiervoor extra middelen beschikbaar te stellen ingaande 2018 tot en met het jaar 2020.

In het coalitieprogramma Duurzaam Samenleven zijn deze ambities herbevestigd en uitgebreid.

Organisatiebreed is en wordt een enorme inzet gepleegd ten aanzien van deze ambities. Er is veel in gang gezet en veel gerealiseerd. Diemen is, verhoudingsgewijs, één van de snelst groeiende gemeenten van Nederland, wat overigens niet de ambitie was. Dat levert inmiddels toch capaciteitsproblemen op.

Nu het eind van 2020 in zicht is en daarmee ook een eind komt aan het extra budget, is er een goed moment maar ook een dringende noodzaak om stil te staan bij de stand van zaken met betrekking tot die (fysieke) projecten (deze notitie laat reguliere werkzaamheden en ambities die geen relatie hebben met die projecten buiten beschouwing). De horizon hiervan beperkt zich in beginsel tot de huidige coalitieperiode, al reiken de effecten van de keuzes uiteraard verder dan dat.

In samenspraak met het ambtelijk management komen wij tot 2 concrete probleemstellingen:

Probleemstelling 1:

Wij constateren dat, ondanks het beschikbaar gestelde budget, de organisatie tegen zijn grenzen is aangelopen. Er zijn bestuurlijke keuzes nodig wat betreft planning en fasering. Ook is duidelijk dat er nu geen ruimte is voor nieuwe projecten en ambities zonder dat dit gevolgen heeft voor bestaande werkzaamheden.

Zonder heldere keuzes, lopen we steeds meer tegen ongewenste ontwikkelingen aan. Medewerkers lopen tegen de grenzen van hun kunnen (werkdruk). Deze ontwikkeling deed zich reeds voor, vóór het corona-tijdperk.

Werkinzet vindt regelmatig plaats op basis van inschatting binnen een project zelf, in plaats van op integrale afweging door het college. Door ervaren werkdruk is de focus veelal op

vakinhoud en regelgeving gericht wat soms ten koste gaat van interne en externe communicatie.

Daarom hebben wij met het ambtelijk management hierover uitvoerig gesproken, zodat kan worden bijgestuurd waar dat nodig is. Die bijsturing betekent niet dat bestuurlijke ambities uit het coalitieprogramma zijn gewijzigd. Het gaat vooral over fasering van zaken.

Verder is besproken dat er in de toekomst nadrukkelijk ook rekening gehouden moet worden met capaciteit voor initiatieven die direct moeten worden opgepakt (omdat er geen keuze is of omdat ze een heel positief effect voor Diemen hebben).

Het proces om tot fasering te komen is ingezet vóór het corona-tijdperk, maar is helaas aanzienlijk vertraagd als gevolg van de coronacrisis. Door die crisis is wel een ander urgent vraagstuk naar voren gekomen: de communicatie- en participatieprocessen van diverse projecten en beleidstrajecten kunnen niet op de beoogde wijze doorgang vinden. Dat leidt enerzijds tot aanpassing van een aantal processen en anderzijds tot mogelijke piekmomenten, die zowel wat betreft belasting van de bewoners/ondernemers etc. als belasting van de interne organisatie ongewenst zijn. Dat leidt tot de 2^e probleemstelling.

Probleemstelling 2:

Door het verschuiven in tijd van verschillende communicatie- en participatiemomenten ten gevolge van de coronacrisis, ontstaat het risico van ongewenste piekmomenten. Hierdoor komt de kwaliteit van de communicatie en participatie (beoogde resultaat voor bewoners/ondernemers etc.) en de capaciteit van de interne organisatie onder druk te staan.

Vanwege de relatie tussen fasering van de projecten en daarbij behorende communicatie- en participatieprocessen, hebben wij ervoor gekozen beide zaken in samenhang met elkaar te beoordelen.

In deze nota wordt daarom achtereenvolgens ingegaan op:

1. Wat hebben we, mede met de inzet van de extra middelen, bereikt in de huidige coalitieperiode?
2. Waar hebben we (nog) onvoldoende aandacht aan kunnen besteden?
3. Wat voor nieuwe ambities/nieuwe ontwikkelingen zijn er bijgekomen?
4. Tegen welke problemen lopen we concreet aan?
5. Hoe maken we het behapbaar in 2021 en daarna?
6. Hoe kunnen we de communicatie- en participatieprocessen zodanig clusteren dat dit zowel voor de bewoners/ondernemers meer toegankelijk is als voor de organisatie efficiënter is?

1. Wat is reeds bereikt in de huidige coalitieperiode?

We kijken om te beginnen even terug op de projecten die, al dan niet mede dankzij het beschikbaar gestelde incidentele budget, in gang zijn gezet. We zijn trots op wat, dankzij de inzet van velen, is bereikt.

Met het incidentele budget hebben we meer personele capaciteit kunnen inzetten op het gebied van stedenbouw, verkeerskunde, ruimtelijke ordening, planeconomie, (technisch) projectleiders, planners en is extra capaciteit ingehuurd (KlantContactCentrum, burgerzaken) om de toenemende stroom aan nieuwe inwoners van dienst te kunnen zijn.

Uiteindelijk zijn, mede dankzij de inzet van dit budget, stappen gezet. Hieronder een overzicht van bereikte resultaten (naast reguliere werkzaamheden) waarbij de relatie is gelegd met de (fysieke) ambities uit het coalitieakkoord Duurzaam Samenleven (relatie tussen ambitie en resultaat). Het overzicht beoogt niet compleet te zijn, maar vooral een algemeen inzicht te bieden in bereikte (tussen)resultaten binnen, vooral, het fysieke domein.

Onderwijs: goede onderwijsvoorzieningen dragen bij aan meer verbondenheid en samenhang binnen de Diemense samenleving.

Oplevering Kersenboom

Bij de wijk Plantage de Sniep is de basisschool de Kersenboom opgeleverd. Inmiddels is voor deze school ook een tijdelijke uitbreiding gerealiseerd.

Middelbare school

Voor de vestiging van een middelbare school is, op basis van technische eisen (zowel van de school als de beoogde locatie) een geschikte locatie gevonden. Zowel voor de tijdelijke als voor de definitieve vestiging. Het project stond (en staat) klaar in de startblokken maar is gestagneerd als gevolg van onvoldoende aanmeldingen van leerlingen.

Brede school Holland Park

De Brede School in Holland Park (West) is onderdeel van de gunning van de gebiedsontwikkeling van Holland Park West. De daadwerkelijke realisatie van deze Brede School (inclusief kinderopvang) is daarmee een feit.

Sport: inwoners van alle leeftijden moeten kunnen sporten en bewegen.

Sporthal

De gemeenteraad heeft een krediet beschikbaar gesteld voor de realisatie van een nieuwe Sporthal. Deze sporthal zal nabij de oude sporthal gerealiseerd worden. De beide sporthallen moeten de uitstraling krijgen van "een nieuw complex".

Het hoofddoel van dit plan is de realisatie van een vernieuwd groen gebied in Diemen, met centraal het nieuwe complex met de beide sporthallen en ondersteunende functies. Logisch georganiseerd, sociaal veilig, duurzaam en klimaat adaptief.

Hockeyvelden/Herinrichting Sportpark De Diemen

Nu de gemeente Amsterdam heeft aangegeven dat er op de terreinen van OVVO op Sportpark Middenmeer ruimte is voor een 2^e honkbalvereniging en op basis hiervan verhuizing van de Survivors na afloop van het seizoen 2020 realiteit wordt is een start gemaakt met het project 'herinrichting Sportpark De Diemen'. Aan de orde is onder meer de realisatie van twee hockeyvelden, een vierde voetbalveld op de locatie die vrijkomt en een handbalvoorziening. Tevens is bezien op welke wijze er op het Sportpark De Diemen ruimte kan worden gerealiseerd voor het oplossen van respectievelijk het capaciteitsprobleem voor het basisonderwijs en het parkeerprobleem voor het sportpark als zodanig.

Cultuur: brengt mensen samen.

Rietschuur

De gemeente is bezig geweest met het uitzetten van onderzoeken en het ontwikkelen van een programma van eisen voor de locatie de Rietschuur (eigendom van de gemeente). Het doel van dit deelproject is om een nieuwe bestemming voor de Rietschuur en omliggend gebied te realiseren, passend binnen de nieuwbouwwijk Plantage de Sniep. Uitgangspunt is dat de ontwikkeling tot de nieuwe bestemming leidt tot opbrengst-maximalisatie. De gemeente gaat voor deze ontwikkeling de markt uitdagen om met een goed plan te komen.

Verplaatsen OBA/uitbreiding Omval

Er is besloten om de (mogelijke) huisvesting van de OBA bij Theater De Omval te onderzoeken. Uit een eerste uitgebreide verkenning blijkt, dat huisvesting van de OBA in De Omval na een uitbreiding/verbouwing van De Omval en zonder aantasting van de huidige functies van het gebouw in principe ruimtelijk haalbaar is. Voor beide organisaties leidt dit ook inhoudelijk tot een substantiële meerwaarde.

Gebiedsontwikkeling: waar meer mensen betaalbaar kunnen wonen en waar we verstandig met schaarse ruimte omgaan.

Plantage de Sniep

Het grootste deel van deze woonwijk is gerealiseerd. Grotere gebiedsdelen die nu in aanbouw zijn, zijn Punt Sniep (met veel v.s. huurwoningen) en deelplannen M en T, waarin ruim 100 sociale huurwoningen worden gerealiseerd. Er wordt gewerkt aan invulling van de laatste deelgebieden.

Holland Park (West en Zuid)

Holland Park West is, na een intensieve en zorgvuldige aanbestedingsprocedure, succesvol op de markt gezet. Nu de contractondertekening heeft plaatsgevonden, is de planontwikkeling snel opgepakt.

Voor Holland Park Zuid zijn de randvoorwaarden voor de beoogde ontwikkeling vastgelegd in het bestemmingsplan. Dit plan is nu onderwerp van beroep bij de Raad van State. Verdere ontwikkelingen hier zijn afhankelijk van particulier initiatief.

Buitenlust/Griend

Buitenlust en Griend zijn zoeklocaties voor sociale woningbouw. Voor Buitenlust is duidelijk dat deze zoeklocatie technisch haalbaar is. De maatschappelijke haalbaarheid ligt complexer. Inmiddels is een gewijzigd plan van aanpak voor het verdere proces vastgesteld en wordt op basis van een aantal varianten het gesprek met de bewoners gevoerd.

Voor Griend geldt dat uit een quick scan is gebleken dat er mbt de technische haalbaarheid nog aandacht moet worden besteed aan enkele punten. Met name het vinden van een goede oplossing voor de verkeersontsluiting is tijdrovend.

Arent Krijtsstraat 1

Na een participatietraject is tot een gewijzigd bouwplan gekomen. Inmiddels is hiervoor een omgevingsvergunning aangevraagd. Op basis van een eerder genomen coördinatiebesluit zijn de vergunning- en bestemmingsplanprocedure gezamenlijk doorlopen en vatbaar voor beroep.

Saan locatie Diemen Zuid

Door de verhuizing van de bedrijfslocatie Saan van Diemen Zuid naar de Overdiemerweg, komt in Diemen Zuid een locatie beschikbaar die zich goed leent voor realisatie van woningbouw. Hoewel dit een particulier initiatief betreft, vindt tussen de eigenaar (en de door

hem ingeschakelde stedenbouwkundige) en de gemeente overleg plaats over de gewenste stedenbouwkundige en programmatische invulling.

Beheer: waar we investeren in een prettige openbare ruimte, klimaatadaptatie en buurtgroen.

Oost-West as

Er wordt volop gewerkt aan de belangrijkste oost-west verbinding van Diemen. Waar het oostelijk en middelste gedeelte van deze verbinding al tot een mooi resultaat heeft geleid, is nu de afronding van het meest complexe deel van deze weg (Hartveldseweg tot aan de ring) in volle gang. Doordat rekening moet worden gehouden met veel weggebruikers, veel partijen en aansluitende reconstructieplannen etc. is dit een zeer arbeidsintensief plan.

Spooronderdoorgang

Gelijktijdig met de afronding van de Oost-West as, komt het volgende infrastructurele huzarenstuk aan de beurt in de vorm van realisatie van de spooronderdoorgang en de tijdelijke verbinding (om de belangrijke Noord-Zuid as gedurende de werkzaamheden in stand te houden). De uitvoering van de spooronderdoorgang is gegund en in uitvoering. Tegelijkertijd moet worden nagedacht over toekomstige inrichting van de omgeving, met veel aandacht voor het park bij het Van Gemertplein, waarbij de planning ook is gericht op het “werk met werk” te kunnen maken. Van die omgeving is in ieder geval voor Park Spoorzicht bepaald, dat deze geen onderdeel meer is van het reconstructieproject. Wat niet wegneemt dat ook over de functie van dit park en mogelijke (ecologische) verbindingen goed moet worden nagedacht.

Verkeersstructuur Diemen Zuid (busbaan).

Na uitgebreid onderzoek is in beginsel de keuze gemaakt dat de verkeersstructuur van Diemen Zuid gebaat is bij openstelling/reconstructie van de busbaan. Om zowel voorstanders als tegenstanders hiervan gelegenheid te geven gehoord te worden, wordt gewerkt aan twee sporen. Het ene spoor betreft het verder opstellen van een technisch ontwerp, waarbij gelegenheid tot participatie wordt geboden. Het andere spoor betreft het formele spoor, waarbij bewoners via de bestemmingsplanprocedure (opnieuw) hun standpunten kenbaar hebben kunnen maken.

Naast bovengenoemde projecten is er binnen het fysieke domein afgelopen jaren veel aandacht besteed aan allerlei plannen die ook de nodige tijd hebben gekost. Denk daarbij vooral aan de biomassacentrale, maar ook aan planvorming Kruidenhof, openstellen Overdiemerweg Vattenfall-terrein, verplaatsing Saan en datacentrum Vattenfall terrein.

2. Waar hebben we (nog) onvoldoende aandacht aan kunnen besteden?

Zonder volledig te willen zijn, hebben zich verdringingseffecten voorgedaan: voor veel projecten is inzet van dezelfde mensen nodig, waarvoor onvoldoende capaciteit beschikbaar was voor andere projecten. Hierdoor zijn sommige ambities (vooralsnog) minder goed uit de verf gekomen.

Duurzaam en groen Diemen: waar we samen werken aan duurzaamheid, energietransitie en minder afval.

Op deze gebieden is veel inzet gepleegd en is het nodige al bereikt, maar komen de resultaten nog niet geheel overeen met de gestelde verwachtingen uit coalitieakkoord en begroting. Op het gebied van duurzaamheid ligt er bijvoorbeeld inmiddels wel een duurzaamheidsagenda, maar nog geen werkbaar programma, waardoor relatie tussen ambities, middelen en resultaten nog niet duidelijk is. Ook de ontwikkeling van afvalinzamelingsbeleid is later van de grond gekomen dan was beoogd.

Waar we natuur verbinden en groen versterken.

Ook nog in de wachtkamer: visie op Spoorzicht en in samenhang daarmee het versterken van de ecologische hubfunctie (herinrichting Ajax pad en Ooster Ringdijk) en het opstellen van een ecologische kansenkaart.

3. Wat voor ambities/nieuwe ontwikkelingen zijn er bijgekomen?

In de tussentijd draait de wereld door en zijn er nieuwe ambities bijgekomen en hebben zich nieuwe ontwikkelingen voorgedaan die ook ambtelijke inzet vragen.

- Implementatie Omgevingswet (uitgesteld tot 1 januari 2022).
- Omgevingsvisie: conform de wens van de gemeenteraad is dit project gestart. Dat roept vervolgens ook de vraag op: welke projecten wachten wel en welke niet op de integrale afweging die in deze visie wordt gemaakt. De Omgevingsvisie is op zichzelf ook een flinke klus die veel inzet vanuit alle afdelingen vraagt.
- Actualiseren welstandsnota: vraagt dezelfde stedenbouwkundige inzet die op andere projecten nodig is.
- Diverse nieuwe initiatieven die integrale/projectmatige aanpak vergen.
- Kwaliteitsplan openbare buitenruimte: vraagt ook inzet van medewerkers die al volledig zijn belast.
- Regionale Energiestrategie: zoektocht locaties voor windmolens, zonneweiden e.d. die veel inzet van ambtelijke capaciteit maar ook veel fysieke ruimte vergen.
- Visie Diemerscheg: opstellen ontwikkelperspectief, uitvoering/financieringsstrategie en Uitvoeringsprogramma.
- De groeisput van Diemen levert een veel grotere aanwas van kinderen op, dan eerder is geraamd. Dat zien we terug in de leerlingenprognoses, maar ook in de problematiek dat er op dit moment een enorm tekort is aan kinderopvangplaatsen. Zowel voor kinderopvang als voor leerlingenopvang en mogelijk ook in het verlengde daarvan, voor voorzieningen als (buiten)sportaccommodaties zullen de ruimteclaims waarschijnlijk groter zijn/worden dan eerder is geraamd. Daarvoor wordt een Plan van aanpak onderwijshuisvesting opgesteld.
- Last, but not least: er is een enorme inzet gepleegd door veel medewerkers in relatie tot de Corona-crisis. Wij zijn er trots op dat wij beschikken over een organisatie die, ondanks alle werkdruk, nog steeds flexibel genoeg en zeer gedreven is om de enorme inspanningen te leveren die de huidige corona-crisis noodzakelijk maakt. Dat heeft de aangegeven problematiek uiteraard vooral versterkt.

4. Waar lopen we tegen aan?

- De **ambtelijke organisatie** vraagt aanpassing. Afdelingen zijn te groot geworden voor de destijds gekozen structuur met een laag van afdelingsmanagers met alle HRM-taken en teamcoördinatoren als meewerkend voorman/voorzitter. De nieuwe structuur (Diemen'22) krijgt thans zijn beslag. In dit verband is relevant dat deze aanpassing ook inzet en tijd vraagt wat zich op termijn moet terugverdienen.
- Er is een **scheefheid in werkdruk voor de korte termijn en lange termijn** geconstateerd:
 - o benodigde ureninzet voor het reguliere werk. Dit is als een niet-beïnvloedbaar gegeven beschouwd.
 - o beschikbare flexibele inzet binnen de reguliere formatie van diverse teams (personele capaciteit minus benodigde capaciteit voor regulier werk) voor de grote fysieke projecten.
 - o benodigde ureninzet voor de grotere fysieke projecten die op dat moment waren geïnventariseerd.
 - o de pieken en dalen van de benodigde inzet gedurende de komende jaren (op basis van optimistische tijdsplanningen)

De opgestelde capaciteitsberekening laat zien dat er een grotere personele inzet nodig was/is binnen het fysiek domein in de jaren 2019 en 2020 dan beschikbaar, zodat de capaciteitsvraag verder doorloopt tot en met 2021). Daarna loopt de noodzakelijke inzet terug, maar in de praktijk is dat niet het geval omdat er dan ook weer projecten bijkomen.

De ambtelijke capaciteit (structureel en inhuur) is daar niet makkelijk op af te stemmen. Er is veel capaciteit voor relatief korte tijd nodig. Daarop wordt nu ingehuurd.

Voor het inzicht krijgen in de werkprocessen binnen Diemen en Duo+, het aannemen, huisvesten, inwerken van mensen en het borgen van kennis en gemaakte afspraken, is het beter als er sprake is van een langduriger en meer gelijkmatiger inzet van de ambtelijke capaciteit en flexibele schil. Een te grote flexibele schil heeft een negatief effect op de omgevingssensitiviteit, effectiviteit en behoud van kennis.

Het bovenstaande heeft ons overigens wel geleerd dat de **functie van een planner** (die realistisch en kritisch zowel de capaciteitsberekening als een tijdsplanning kan maken) een toegevoegde waarde heeft om vooraf realistische afspraken te maken over wat we wel en niet kunnen realiseren. Daardoor kunnen we de verwachtingen beter managen. Voor de beoogde uitrol van het programmatisch werken (als onderdeel van Diemen'22) is een dergelijke planner onontbeerlijk. In de Begroting 2021 is deze nieuwe functie opgenomen als "programmacontroller".

- Er dreigt een **scheefheid tussen ontwikkeltak en beheertak**. Er is een extra inzet gepleegd (met inhuur) om de diverse gebiedsontwikkelingen voortvarend te laten verlopen. Dat heeft structurele effecten voor andere afdelingen (ruimtelijk beheer, samenleving, publiekszaken). Die structurele effecten worden nu nog betaald uit incidenteel budget. Dat vervalt na 2020. Aan deze scheefheid is aandacht gegeven in de Begroting 2021. Dat betekent daarmee niet dat dit begin 2021 daadwerkelijk is opgelost (zie ook volgende punt).
- De **krapte op de arbeidsmarkt** maakt het niet steeds mogelijk om vacatures (vervanging en uitbreiding) tijdig en kwalitatief goed in te vullen. Capabele inhuurkrachten zijn nog wel te vinden, maar heeft zijn prijs (tekort leidt tot stijgende

uurtarieven). Voor functies waarbij een technische of andere specialistische achtergrond is vereist is bijna geen personeel meer te vinden.

- De grote **ambities raken de directe leefomgeving van inwoners**. Door de toename van complexe projecten is het aantal conflicten tussen de gemeente en inwoners/belangengroepen geïntensiveerd. Integrale samenwerking tussen teams is nodig om de kwaliteit van de processen te waarborgen. De communicatie en participatie is onvoldoende gericht op de samenhang van de projecten en het bovenliggende doel. Hierdoor worden vooral direct betrokken inwoners bereikt, maar niet inwoners die betrokken willen zijn bij een bredere visie.

5. Hoe maken/houden we het behapbaar?

Samengevat gaat het dus om de volgende problemen/uitdagingen:

- De piekbelasting, deels opgelost door tijdelijke inhuur, is op dit moment te hoog voor teams die betrokken zijn bij gebiedsontwikkelingsprojecten.
- Er treden verdringingseffecten op (aandacht voor het één is minder aandacht voor het ander). Dat vraagt verdergaande keuzes.
- De effecten van de piekbelasting rollen als een golf over andere delen van de organisatie. De vraag is of we dat voldoende kunnen opvangen. Met name de beheersmatige kant kan een probleem zijn (dat heeft aandacht gekregen in de begroting 2021).
- Er is tijd nodig om stil te staan bij specifieke ruimte-vragende problemen die zich nu voordoen (woningen, onderwijshuisvesting, sportvoorzieningen en ruimteclaims vanuit duurzaamheid).
- Er is ook tijd nodig voor de ontwikkeling van de ambtelijke organisatie waarbij de uitdaging voor de nieuwe directie wordt om tot realistische afspraken met ons bestuur te komen over wat uitvoerbaar is (en wat niet). In dat kader zijn hierboven het programmatisch werken en de programmacontroller genoemd.
- De op te stellen Omgevingsvisie biedt bij uitstek een integraal afwegingskader (met mogelijkheden tot een brede maatschappelijke discussie) bij de vraag hoe de schaarse ruimte in Diemen zo goed mogelijk kan worden ingezet. Wat kan wel op de Omgevingsvisie wachten en wat niet?
- De kwaliteit van de communicatie en participatie staat onder druk door het risico van ongewenste piekmomenten, wat verhevigd is door de beperkingen die de corona-crisis met zich meebrengt.

Oplossingsrichtingen

- A. Wij hebben ervoor gekozen om tot een duidelijke **prioritering en fasering van fysieke projecten** te komen, waardoor enerzijds tot een meer integrale (en programmatische) afweging wordt gekomen van de prioritering van de diverse ambities en anderzijds de pieken en dalen van de capaciteitsramingen meer beheersbaar worden gemaakt.
- B. In de totale planning nemen we **flexibele ruimte** op, zodat we beter kunnen inspelen op nieuwe, onverwachte ontwikkelingen die wat betreft inzet geen keuze laten of een zodanig meerwaarde voor Diemen hebben, dat de urgentie van inzet niet ter discussie staat.

Prioritering betekent in dit geval dat we een onderverdeling hebben gemaakt van de projecten in een viertal clusters (zie hierna).

Faseren betekent dat de uitvoering van het betreffende project nu nog niet aan de orde is, maar op een later moment wordt opgepakt (in tegenstelling tot projecten waar “doorgaan” staat, die capaciteitsinzet krijgen conform de betreffende planning van het project). Dat “latere moment” wordt bepaald door:

- een niet beïnvloedbaar of logisch gegeven waarvan de fasering afhankelijk is (denk aan middelbare school of de volgorde bij de spooronderdoorgang).
- een afhankelijkheidsrelatie met een ander project (bijvoorbeeld met de Omgevingsvisie)
- beschikbaar komen van financiële middelen
- het beschikbaar komen van ambtelijke capaciteit door het afronden van een ander project.

Hoe dan ook betekent faseren dat er sprake is van een dynamisch proces, waarvoor toekomstige keuzes nodig blijven. De relatie met het Coalitieprogramma is daarbij uiteraard een belangrijk uitgangspunt, maar niet kan worden voorkomen dat projecten pas in een volgende coalitieperiode kunnen worden aangepakt of gerealiseerd.

De organisatieverandering van Diemen'22 is mede bedoeld om die dynamische sturing beter mogelijk te maken.

Voor zover we een inschatting hebben kunnen maken wat fasering voor een specifiek project betekent, is dat in het opgestelde overzicht van projecten, in **bijlage 1**, aangegeven.

Om een keuze te kunnen maken op het punt van prioriteren en faseren, hebben wij een aantal uitgangspunten opgesteld om tot verdere prioritering en fasering te komen:

I. Hoogste prioriteit: onomkeerbare projecten.

Dit gaat om projecten waarbij er geen vrije keuze meer is om deze projecten uit te stellen of op andere wijze tot fasering te komen vanwege:

- contractuele verplichtingen of andere wettelijke vereisten.
- zwaarwegende financiële gevolgen voor de gemeente (kosten, opbrengsten, subsidies)
- projecten in vergevorderd stadium, waardoor nog maar beperkte ambtelijke inzet nodig is om tot afronding te komen (costs and time to complete).
- nieuwe, onafwendbare ontwikkelingen die op de gemeente afkomen (denk bijvoorbeeld aan toename van basisschoolleerlingen).

II. Uitvoering geven aan Coalitieprogramma.

Dit gaat om fysieke projecten die specifiek zijn aangegeven in het Coalitieprogramma.

Daarbij is niet de vraag of ze aan de orde komen, maar wel wanneer ze aan de orde komen. Fasering kan hierbij dus wel een punt van discussie zijn.

III. Ontwikkelen van visievorming die sturing geeft aan verdere keuzes.

De Omgevingsvisie kan bij uitstek als sturingsinstrument worden gebruikt voor (her)prioritering en fasering van overige ambities. Datzelfde geldt voor bijvoorbeeld het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte en het Duurzaamheidsprogramma.

IV. Overige gewenste (particuliere) ontwikkelingen/initiatieven.

Dit zijn particuliere ontwikkelingen/initiatieven die als gewenst worden gekenmerkt omdat ze een positieve bijdrage leveren aan Diemen en de doelstellingen van het Coalitieprogramma.

6. Hoe kunnen we de communicatie- en participatieprocessen zodanig clusteren dat dit zowel voor de bewoners/ondernemers meer toegankelijk is en voor de organisatie efficiënter is?

Zoals eerder is aangegeven is door de coronacrisis een ander urgent vraagstuk naar voren gekomen: de communicatie- en participatieprocessen van diverse projecten en beleidstrajecten kunnen niet op de beoogde wijze doorgang vinden. Dat leidt enerzijds tot aanpassing van een aantal processen en anderzijds tot mogelijke piekmomenten, die zowel wat betreft belasting van de bewoners/ondernemers etc. als belasting van de interne organisatie ongewenst zijn.

Er stonden aanvankelijk nog veel fysieke bijeenkomsten met inwoners gepland. Dit is problematisch omdat de capaciteit van de interne organisatie sowieso al onder druk stond om bovengenoemde redenen, maar ook de kwaliteit van communicatie/participatieprocessen onder druk komt te staan door gebrek aan capaciteit en de beperking die de coronacrisis met zich meebrengt. Om deze reden willen wij kijken naar een logische/slimme clustering van die processen. Dit moet er toe leiden dat de informatie voor inwoners meer de samenhang van diverse ontwikkelingen in beeld brengt waardoor het gemakkelijk is om te participeren in verschillende trajecten, doordat ze op één moment over verschillende zaken kunnen meedenken of zich laten informeren. Daarnaast levert het intern een kapstok, houvast en mogelijk ook winst op het gebied van efficiëntie en inzet van capaciteit. Daarom is het uitgangspunt:

1. Verder stimuleren/ begeleiden van trajecten die op korte termijn een online communicatie/participatietraject willen opzetten. Hieraan is reeds invulling gegeven door het opgestelde Participatiehandboek.
2. Bundeling/clustering van verschillende communicatietrajecten en participatietrajecten, die geschikt zijn voor een clustering.

Clustering fysieke projecten

Naast de stimulans van online participatie wordt er ingezet op clustering van trajecten, die nog gepland staan. Om te komen tot een goede afweging van clustering is gekeken naar projecten die in de kern raakvlak met elkaar hebben. Daarbij is gekeken naar een clustering per gebied, thema of doelgroep. Inwoners kunnen betrokken zijn omdat zij in een bepaald gebied wonen, zich willen inzetten voor een bepaald thema of behoren tot een bepaalde doelgroep. De clustering van trajecten maakt de informatie completer, toont samenhang en de relatie met het bovenliggende doel, maakt deelname aan participatietrajecten toegankelijker en kan de respons verhogen. De interesse van inwoners voor een bepaald traject kan de aanzet zijn voor participatie bij andere trajecten. Daarmee kunnen inwoners meer begrip krijgen voor bestuurlijke keuzes en tijdig meedenken. Ook kan hierdoor het bereik worden vergroot, wat ook weer kan leiden tot vergroting van draagvlak.

Een belangrijke kanttekening is dat clustering niet betekent dat de verschillende trajecten voor alle stappen en op alle onderdelen dezelfde planning moeten doorlopen of processen in de wachtstand komen, in afwachting van een ander traject/project. Dit zou onnodige vertraging betekenen en de voortgang van de trajecten afremmen. We realiseren ons dat verschillende trajecten in een verschillende fase van de planning zitten. Waarbij het ene traject nog contact moet leggen met inwoners is het andere project al toe aan afrondende gesprekken met de buurt. De clustering richt zich daarom alleen op het centraal organiseren van een gecombineerde informatie- of participatievorm. Vanuit de verschillende trajecten kan zo op hetzelfde moment contact zijn met bewoners.

Grofweg zien wij vier verschillende vormen waarbij de clustering tot uiting kan komen. Uiteraard voor zover op enig moment mogelijk, gelet op de corona-maatregelen.

1. Centrale inloopbijeenkomst waarin voor verschillende (deel)trajecten de ontwikkeling wordt gepresenteerd.
2. Centrale bijeenkomst waarin inwoners over verschillende, met elkaar samenhangende, onderwerpen met elkaar in gesprek kunnen gaan.
3. Centrale informatievoorziening, zoals een website, waarin inwoners (online) kunnen deelnemen aan verschillende participatietools voor verschillende deelprojecten.
4. Centrale informatievoorziening waar ontwikkelingen volgens de clustering worden toegelicht.

De clustering wordt werkenderwijs invulling gegeven. Per clustering wordt gekeken welke vorm het beste aansluit op de projecten. Waar een gebiedsgerichte bundeling zich meer leent voor een centrale inloopbijeenkomst is een themagerichte bundeling (omgevingsvisie en burgerpeiling) en een doelgroepgerichte bundeling (inwoners met schulden) meer geschikt voor interactie. Bij de bundeling blijven participatie- en communicatieadviseurs aangehaakt om mee te denken over een geschikte vorm.

Bijlage 1: Prioritering projecten (stand van zaken oktober 2020)

Hoogste prioriteit: onomkeerbare projecten.

Diverse reconstructieprojecten

Doorgaan. De uitvoering van de diverse reconstructieprojecten, zoals Oost-West as, Centrum West e.d. gaan uiteraard gewoon door. De ambtelijke inzet die dit vergt van de afdelingen Ruimtelijk Beheer en Ruimtelijk Beleid kan uiteraard niet worden ingezet op andere projecten.

Holland Park (Snippe & Bergwijkstadspark BV)

Doorgaan. Dit is een meerjarige en lopende ontwikkeling waarvoor contracten zijn gesloten. Alle woningen zijn in aanbouw of reeds opgeleverd. De gemeente wordt straks eigenaar van de openbare ruimte die nu door de ontwikkelaar wordt aangelegd. Stopzetten is geen optie.

Holland Park: Uitbreiding Campus Diemen Zuid

Doorgaan. De uitbreiding van de Campus is fysiek gereed. Stopzetten van de afronding van de afspraken is geen optie.

Holland Park West

Doorgaan. Voor de ontwikkeling van dit plandeel is een contractuele verplichting aangegaan voor de bouw van 700 woningen. In dit deel van Holland Park wordt ook de nieuwe basisschool gerealiseerd als vervanging en uitbreiding van 't Atelier (voormalige De Venser). Daarnaast wordt hier een groot deel sociale woningbouw gerealiseerd.

Holland Park Zuid

Doorgaan. Voor Holland Park Zuid is in mei 2019 door de raad een nieuw stedenbouwkundig plan vastgesteld en is een nieuw bestemmingsplan vastgesteld. De daadwerkelijke ontwikkeling is afhankelijk van particulier initiatief waarbij de gemeente alleen een rol heeft om dit publiekrechtelijk te faciliteren. Een deel van de kosten aan de hoofdstructuur van geheel Holland Park en de gemeentelijke plankosten zal op dit deel verhaald moeten worden. Daarnaast hebben wij geen invloed op de ontwikkelsnelheid omdat het externe partijen betreft die nu ook gebruiker zijn. Afhankelijk van het vertrek van die partijen uit het plangebied, komen delen mogelijk tot ontwikkeling. Stopzetten is geen optie. Het betreft de vijf percelen KPN, Stichting Arq, Inholland, De Key en kerkgenootschap.

Plantage de Sniep: Punt, M&T, C2, D, N, P

Doorgaan. Deze deelplannen zijn alle in aanbouw en daarmee dermate vergevorderd dat fasen niet meer aan de orde is.

Spooronderdoorgang

Doorgaan. Vergaande contractuele afspraken met ProRail en een forse subsidiebijdrage vanuit de Vervoerregio nopen tot voortgang.

Arent Krijtsstraat 1

Doorgaan. Bestemmingsplan is vastgesteld en vergunning is verleend. Bij een eventuele beroepszaak moet de gemeente reageren op de planning van de Raad van State.

Winkelcentrum Kruidenhof

Doorgaan. Voor de uitbreiding van het winkelcentrum Kruidenhof geldt enige noodzaak. Een goed functionerende supermarkt is van belang voor de rest van het winkelcentrum. Een aanvraag om omgevingsvergunning is ingediend. De uitbreiding past binnen de detailhandelsvisie. Daarnaast zijn er reeds verwachtingen gewekt bij de ontwikkelaar en is een intentieovereenkomst getekend.

Uitvoering geven aan Coalitieprogramma (voor zover niet reeds genoemd in onomkeerbare projecten).

Busbaan (wegenstructuur Diemen-Zuid)

Doorgaan. Voor het openstellen van de busbaan is bestuurlijk een proces vastgesteld. Dat wordt als zodanig doorlopen. Er is sprake van enige maatschappelijk urgentie zijnde goede verbindingen tussen Holland Park, Diemen Zuid en Centrum.

Buitenlust

Faseren. Urgent vanwege de component sociale woningbouw. Er is inmiddels met bewoners en ontwikkelaar Rochdale uitgebreid gecommuniceerd over het te volgen traject.

Harmonielaan

Faseren. Urgent vanwege de mogelijke component sociale woningbouw, echter de gemeente kan pas in 2024 (na afronding werkzaamheden ProRail) over de grond beschikken. De noodzaak om nu onverwijld de planvorming op te pakken ontbreekt.

Park Spoorzicht

Faseren. Het toegankelijk maken en versterken van de ecologische structuur van het (voormalige sport)park is geen onderdeel meer van het project Spooronderdoorgang. Er wordt gewerkt aan een projectvoorstel met daarin een voorstel van uit te voeren werkzaamheden, benodigde capaciteit, uitvoeringsbudget (is er nog niet) en planning. Er is voorzien in een uitgebreid traject van participatie. De geplande aanpak heeft een relatie met de werkzaamheden van de spooronderdoorgang en de 2 navolgende projecten.

Herinrichting Ajaxpad/Ooster Ringdijk

Faseren. Dit project is benoemd in het coalitieprogramma om te komen tot een ecologische verbinding tussen park Spoorzicht en de groene zone van de Ooster Ringdijk. In relatie tot de aanpak van park Spoorzicht is ook dit project op faseren gezet.

Park Van Gemertplantsoen

Faseren. Zodra de werkzaamheden voor de spooronderdoorgang zijn gerealiseerd en de omrijroute niet meer noodzakelijk is, zal een plan voor realisatie van dit parkgebied beschikbaar zijn. Gelet op de planning van de spooronderdoorgang hoeft deze planvorming nu nog niet plaats te vinden.

Griend

Faseren. Deze locatie is aangewezen als zoeklocatie voor sociale woningbouw. Deze is urgent vanwege de component sociale woningbouw. De complexe verkeersontsluiting vraagt aandacht. Er moet hierop verder worden gestudeerd en dat vraagt externe en interne capaciteit. Dat laatste is er nu nog niet.

Plantage de Sniep: Rietschuur

Faseren. Er is geen noodzaak om nu met grote spoed met dit project aan de slag te gaan, het project levert slechts een beperkte toevoeging aan de woningbouwopgave en financieel zijn er weinig opbrengsten te verwachten. Echter dient wel in 2020 een grondexploitatie worden vastgesteld in het licht van de Vennootschapsbelastingplicht. Door het gebied als actieve grex toe te voegen aan de grex Plantage de Sniep, blijft de grex de Sniep nog voortduren, wat van belang is voor de saldering van de verliezen van de Sniep met de (eventuele) winsten vanuit Holland Park, zodat op het totaal van de grexen een verlies (en dus geen Vennootschapsbelastingplicht van 25%) geldt.

Dat betekent dat er voordat de grondexploitatie in ieder geval een programma van eisen/verkeering bekend moet zijn. Het pand staat op dit moment niet leeg, maar is voorlopig in gebruik bij Pantar.

Locatie Duran

Faseren. Voor de locatie Duran bestaat op dit moment geen noodzaak tot herontwikkeling. Wel is deze locatie als voorkeurslocatie opgenomen voor de eventuele realisering van een middelbare school. Deze reservering geldt voor de komende 2 jaar. Mocht de middelbare school toch doorgaan, dan deze locatie (als solitaire ontwikkeling?) onverwijld oppakken.

Locatie De Venser/'t Atelier

Faseren. De locatie De Venser/'t Atelier komt vrij op het moment dat de brede school op Holland Park is gerealiseerd. Naar verwachting is dat zomer 2022. Deze locatie is aangewezen als zoeklocatie voor sociale woningbouw. Gezien de sociaal maatschappelijke en politieke urgentie daarvan ligt het voor de hand om de herontwikkeling hiervan aan te sluiten op het vertrek van de school (voor zover de voorziening niet nodig blijft in verband met grotere behoefte aan basisschool-huisvesting).

Sporthal

Doorgaan. Voor dit project is sprake van maatschappelijke urgentie. Er is op dit moment een tekort aan één sporthal in Diemen en dit tekort blijft met de groei van Diemen op dit niveau. Daarnaast is er veel lokaal draagvlak bij stakeholders om het te realiseren. Een andere fasering kiezen in dit project heeft financieel nog geen grote gevolgen en het project is ook nog in de definitiefase, maar is zeer tegen de wens in van het bestuur. Advies is om hier mee door te gaan in het huidige proces.

Herinrichting sportpark/uitbreiding capaciteit de Kersenboom

Doorgaan. Met dit project wordt invulling gegeven aan de wens om twee hockeyvelden en een vierde voetbalveld te realiseren. Tevens kan hiermee een deel van het capaciteitsprobleem voor het basisonderwijs worden opgelost.

Uitbreiding Theater de Omval

Doorgaan. Overal in het land ontstaan initiatieven om voorzieningen zoals sociaal culturele centra en bibliotheken te combineren. Beweegredenen hierbij zijn de veranderende functie van de bibliotheken ten gevolge van onder meer de digitalisering en het versterken van de bereikbaarheid en toegankelijkheid van deze voorzieningen. Voor het huisvesten van de bibliotheek in De Omval is een plan ontwikkeld waaruit blijkt dat een combinatie mogelijk is en zelfs meerwaarde oplevert in de vorm van het beschikbaar komen van extra voorzieningen zoals een kleine film/theaterzaal. De financiële gevolgen zijn beperkt omdat financiering grotendeels bekostigd kan worden vanuit de vrijkomende gelden voor de huur van de bibliotheek op de huidige locatie. De urgentie is met name gelegen in het feit dat het huidige huurcontract van de bibliotheek per eind 2021 afloopt.

Strandje aan De Diem

Faseren. In het coalitieakkoord is de ambitie uitgesproken om meer mensen te laten genieten van het buitengebied als plek voor rust en ontspanning. Daarom is de bestuurlijke wens om meer te investeren in allerlei vormen van recreatie, zolang dit de natuurwaarden niet aantast. Een voorbeeld hiervan is een mogelijk strandje aan De Diem. In de begroting 2021 is aangegeven om voor dit project budget beschikbaar te hebben in 2021. Dit project vergt een bestemmingsplanwijziging en het opstellen van een plan van aanpak. Als het benodigde investeringsbudget beschikbaar komt, zal een concrete planning worden opgesteld.

Ontwikkelen van visievorming die sturing geeft aan verdere keuzes.

Omgevingsvisie

Doorgaan. Hoge prioriteit. De noodzaak voor het hebben van een omgevingsvisie dringt zich op (los van de wettelijke verplichting). Op basis van een integrale gemeentelijke visie kunnen afgewogen strategische keuzes worden gemaakt ten aanzien van behoefte en beperkt beschikbare fysieke ruimte.

Kwaliteitsplan openbare buitenruimte

Doorgaan. Het beleidsdocument is inmiddels 7 jaar oud en heeft één tussentijdse bijstelling van het programma gehad. Inmiddels zijn er diverse thema's bijgekomen of veel nadrukkelijker geworden. Het plan is zoals elke beleidsplan toe aan een algehele update. De wijze waarop en de opzet van het plan hoeven niet gewijzigd te worden want dit voldoet nog steeds. Het afgewogen kijken naar diverse thema's in de openbare ruimte is nog steeds erg waardevol. Het is noodzakelijk om de nieuwe thema's een plek te geven zodat een integrale beschouwing van de openbare ruimte gewaarborgd blijft. In de update worden de buurten geschouwd en krijgt ook het programma een nieuwe impuls. Daarnaast wordt de borging van het beleid en het programma beter verankerd in de organisatie.

Globale gebiedsvisie Diemen Zuid

Doorgaan. De noodzaak voor het hebben van een globale visie voor Diemen Zuid dringt zich op. Er dienen zich verschillende planinitiatieven in dit gebied aan. Hierbij bestaat de noodzaak deze in samenhang met elkaar te bekijken vanuit de verschillende relevante beleidsvelden teneinde tot een integraal afgewogen ruimtelijke en functionele invulling van de verschillende deelgebieden te komen. Deze visie zal geen afzonderlijk document zijn maar vormt een bouwsteen voor de op te stellen Omgevingsvisie.

Overige gewenste (particuliere) ontwikkelingen/initiatieven.

Stationsgebied Diemen Zuid e.o.

Faseren. Ontwikkeling stationsgebied en omgeving: er is geen noodzaak om dit nu op te pakken. Op dit moment kan worden volstaan met kleine ingrepen om de situatie te verbeteren (bijvoorbeeld een bruggetje van de Bergwijkdreef naar het Roerdomppad) en verbetering van de oostelijke entree van het station. Een logisch moment van aanpak kan zijn als dit gebied in het kader van het onderhoudsprogramma nader moet worden bekeken.

Locatie Saan (Diemen Zuid)

Doorgaan. De locatie Saan komt naar verwachting eind 2020 vrij. Het betreft een particuliere ontwikkeling. Het ligt voor de hand hier een deel sociale woningbouw als randvoorwaarde mee te geven (maatschappelijke urgentie). Het meedenken door de gemeente is relevant en vraagt inzet. Deze zal deels via een anterieure overeenkomst kunnen worden verhaald.

Holland Park: Travelex (Wisselwerking)

Faseren. Urgentie om hier spoedig te ontwikkelen ontbreekt; de grond is in eigendom van derden, het programma is gericht op een kantoorontwikkeling wat op dit moment weinig maatschappelijke urgentie kent. De urgentie ontstaat alleen als Stichting Arq vanuit Holland Park Zuid mogelijk naar deze locatie kan worden verplaatst. De gemeente neemt hierin verder geen initiatief.

Spoordriehoek

Faseren. Het advies is deze locatie meenemen in de nog op te stellen omgevingsvisie om een integrale afweging te kunnen maken over de eventuele invulling van dit gebied.

Datacentra

Faseren. Voor Diemen is er geen enkele urgentie voor dit plan. Vanuit de Metropoolregio wordt een regionale aanpak voorgesteld. Daarop kan worden gewacht.

